

Betænkning

over forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

(Afgivet af udvalget den 4. december 1957).

Udvalget har holdt 3 møder og har stillet en række spørgsmål til fiskeriministeren. De modtagne svar er optrykt som bilag nr. 1 og 2 til betænkningen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Baagø.	Jens Chr. Christensen.	Chr. Christiansen.	Damsgaard.	Gideon.
Poul Hansen (Grenå).	Poul Hansen (Svendborg).	Skov Jørgensen.	Conrad Kofoed.	
Kristian Kristensen.	Johs. E. Larsen, ordfører.	Mørk, formand.	K. Axel Nielsen.	Peter Nielsen.
	Jacob Pedersen.	Slipsager, næstformand.	H. C. Toft.	

Bilag I.

Fiskeriministeriet.

København, den 15. november 1957.

I skrivelse af 7. november d. å. har det ærede udvalg forelagt mig forskellige spørgsmål vedrørende det til behandling foreliggende forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

I denne anledning skal jeg meddele følgende besvarelse:

Spørgsmål 1:

Der udbedes en redegørelse for ind- og udførsel af fisk og fiskevarer (salg til lande både inden for og uden for OEEC).

Besvarelse:

Der henvises til nedenstående oversigt over udførsel og indførsel af fisk og fiskevarer til samtlige lande i 1956:

	Udførsel	Indførsel
Land	Kr.	Kr.
Storbritannien .	48 882 675	212 761
— dir. landinger	14 985 166	—
Vesttyskland...	35 648 998	1 567 852
Østrig.....	4 961 670	62
Italien.....	20 276 943	47 313
Schweiz.....	13 524 615	1 661
Frankrig.....	11 018 913	266 827
Belgien.....	10 136 022	—
Holland.....	28 772 464	1 137 596
— dir. landinger	145 927	—
Sverige.....	23 753 388	18 576 665
— dir. landinger	250 536	—
Norge.....	2 701 321	10 478 522
Irland.....	552	—
Island.....	850	6 393 763
Portugal.....	10 005	4 060 098
Grækenland....	3 410 164	—
Triest.....	16 153	—
Czecoslovakiet .	5 317 821	—
Østtyskland .	8 348 668	9 881
Finland.....	1 255 544	7 036
Polen.....	41 833	884 118
Rumænien.....	273 567	—
Ungarn.....	1 061 248	—
Spanien.....	2 687 376	159 034
USA.....	21 326 937	102 639
	(heraf afskibet direkte fra Grønland: 3 712 688)	
USA hære.....	1 117 057	—
Malta.....	519 750	—

Land	Udførsel	Indførsel
	Kr.	Kr.
Australien.....	1 275 333	—
Belgisk Congo.....	178 103	—
Brasilien.....	11 049 953	—
Argentina.....	—	9 221
Brit. besidd. i Afrika	2 960 750	—
Brit. besidd. i Asien	209 615	1 393
Øvr. britiske besidd.	299 974	339
Canada.....	305 278	28 544
Cuba.....	31 566	—
Franske besidd. i Afrika.....	1 521 882	200 058
Øvr. franske besidd.	16 975	—
Hollandske besidd..	73 206	—
Indien.....	49 861	—
Indokina.....	6 885	—
Japan.....	41 920	39 977
Levanten.....	172 745	—
Malaya.....	63 041	—
Mellem-Amerika...	99 448	—
Mexico.....	276 239	—
New Zealand.....	54 600	—
Peru.....	122 721	—
Philippinerne.....	1 108 744	—
Portugisiske besidd.	21 335	2 610
Sydafrikanske Union.....	393 535	14 732
Tanger.....	21 637	—
Uruguay.....	44 771	—
Venezuela.....	1 499 181	—
Ægypten.....	52 022	—
Israel.....	205 023	—
Liberia.....	6 921	—
Siam.....	9 605	—
Transjordanien....	1 468	—
Chile.....	87 297	—
Ethiopien.....	3 944	—
Bolivia.....	8 675	—
USSR.....	—	601 702
Kina.....	—	261
Spanske besiddelser	6 352	30 872
Burma.....	9 027	—
Equador.....	7 204	—
Kuwait.....	7 828	—
Indonesien.....	11 173	—
I alt...	282 762 000	44 835 537

Ud over ovennævnte fiskeriprodukter er der i 1956 til forskellige lande udført for 11 344 000 kr. fiskeolie.

Spørgsmål 2:

Der udbedes en redegørelse for, hvilke regler der gælder for landsætning af fisk fra danske fartøjer i dansk havn. Herunder ønskes problemet gavefisk eller tiggerfisk nærmere belyst.

Besvarelse:

For landing af fisk fra danske fartøjer i dansk havn gælder bortset fra regler om havneafgifter og andre særlige regler i de forskellige havnereglementer de i lov nr. 150 af 11. maj 1954 om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer fastsatte kvalitetsforskrifter, bestemmelserne i lov nr. 500 af 19. december 1951 om saltvandsfiskeri angående mindstemål og fredningstider samt de tilsvarende bestemmelser angående mindstemål i den i overensstemmelse med „Nordøkonventionen“ af 1946 udstedte kgl. anordning af 27. januar 1954 som ændret ved anordninger af 11. juni 1954 og 3. november 1956.

Med hensyn til problemet gavefisk eller tiggerfisk bemærkes, at det naturligvis i enhver fiskerihavn forekommer, at fiskerne forærer fisk væk til venner og bekendte, og endvidere har det mange steder været praksis, at der foræres mindre kvanta fisk væk til mindrebemidlede. Såvidt mig bekendt har spørgsmålet om gavefisk og tiggerfisk kun i Esbjerg antaget karakter af et problem, idet der her efterhånden synes at have dannet sig en vis kutyme for, at fiskeskipperne yder arbejdere, der deltager i losningen og sorteringen af fiskelasterne, mindre kvanta fisk „til et måltid mad“ for at opnå den bedst mulige sortering og behandling i øvrigt af den landede fisk. Det kan næppe heller udelukkes, at der på så store auktioner som i Esbjerg sker et vist svind i fisken ved tyverier, og kontrollen hermed vanskeliggøres af den ovennævnte praksis. Der har dog såvel fra havnevæsenets som fra politiets side været udfoldet bestræbelser for at hindre dette, og der blev som et led i disse bestræbelser for nogle år tilbage gennemført den ordning, at de ved losningen beskæftigede arbejdere skulle udbære den fra fiskeskipperne modtagne

fisk hovedskåret og åbent gennem en af auktionshallens endeporte. Fisken måtte endvidere ikke gøres til genstand for salg.

Med hensyn til den egentlige gavefisk og tiggerfisk kan myndighederne næppe foretage noget, idet ordningen af dette spørgsmål må være overladt til den lokale fiskeriforening og den lokale afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Spørgsmål 3:

Der udbedes en redegørelse for de ændringer, der er sket med hensyn til samhandelen med Frankrig, derunder hvilken indflydelse disse ændringer har haft på fiskeeksporten til Frankrig.

Besvarelse:

I marts 1957 ændredes de indtil da i Frankrig gældende importbestemmelser for fuld liberaliserede fiskevarer, således at den hidtil praktiserede smidige importcertifikatordning ophævedes, og man gik over til en ordning, hvorefter der krævedes udstedt importlicenser i hvert enkelt tilfælde. Dette hang sammen med, at der samtidig indførtes en deponeringsafgift på 25 pct. for samtlige importlicenser — denne afgift blev senere forhøjet til 50 pct. Samtidig blev den midlertidige kompensationsafgift for liberaliserede varer generelt fastsat til 15 pct. En tilsvarende ændring af importsystemet blev foretaget med hensyn til nogle kontingenterede varer som f. eks. ørreder og andre ferskvandsfisk. Den sidstnævnte ændring gav anledning til, at fiskeriministeriet efter aftale med de franske myndigheder og efter anmodning fra de danske eksportører så sig nødsaget til at foretage en fordeling af kontingenterne for ørreder og gedder for overhovedet at få denne eksport i gang igen, idet det ville være uoverkommeligt for de franske myndigheder inden for et overskueligt tidsrum at foretage en fordeling på det ganske overordentlige store antal importører, der findes i Frankrig.

I juni 1957 ophævedes liberaliseringen over for OEEC-landene, bl. a. for så vidt angår de liberaliserede fiskeriprodukter, frossen fiskefilet, krebs- og skaldyr, rogn, torsk, makrel, fiskemel, ørredæg, stokfisk, tørret og røget kuller, torsk og diverse fiskekonserver. I forbindelse med ophævelse af liberaliseringen blev det fra fransk side meddelt,

at der for de deliberaliserede varer ville blive indført globalkontingenter svarende gennemsnitlig til godt 60 pct. af importen af de pågældende varer i 1956.

Da det har trukket længe ud med den franske udstedelse af importlicenser for de deliberaliserede varer, er det vanskeligt endnu helt at bedømme, hvor store ulemper ophævelse af liberaliseringen vil komme til at medføre for den danske eksport af fisk og fiskeriprodukter til Frankrig, men rent faktisk standsede den franske import af deliberaliserede fiskevarer helt i løbet af sommeren 1957. Importen standsede dog ikke fuldstændig straks ved udstedelsen af dekretet om liberaliseringens ophævelse, idet allerede indkomne ansøgninger om importlicenser blev bevilget med mindre beløb. Importen af de deliberaliserede varer er stadig ikke genoptaget i større omfang.

En medvirkende årsag til den delvise standsning af eksporten til Frankrig har formentlig også været den i august 1957 foretagne devaluering af den franske valuta. Det bør dog bemærkes, at den foran omtalte kompensationsafgift på 15 pct. og deponeringsafgiften på 50 pct. bortfaldt i forbindelse med devalueringen.

For at give et indtryk af betydningen af den franske deliberalisering for den danske eksport af fiskeriprodukter kan endelig oplyses, at den danske udførsel til Frankrig af liberaliserede fiskevarer i 1956 androg følgende beløb:

Frossen fiskefilet	405 532 kr.
Krebs- og skaldyr	424 569 -
Ørredæg	665 100 -
Fiskemel	530 975 -
Stokfisk	81 958 -
Saltet fisk	28 388 -
Div. fiskekonserves	2 749 678 -
I alt	<u>4 886 200 kr.</u>

Spørgsmål 4:

Er der i øvrigt sket ændringer i afsætningsforholdene for dansk fisk og danske fiskeriprodukter?

Besvarelse:

Ser man på fiskeeksporten som helhed, har der såvel i 1956 som i den forløbne del af 1957 kunnet konstateres en stigning i eksporten. For enkelte landes vedkommende

har eksporten dog i 1957 mødt stigende vanskeligheder.

I *Brasilien*, hvortil der i de senere år har været en betydelig eksport af klipfisk såvel fra det egentlige Danmark som fra Færøerne, blev der i sommeren 1957 gennemført en toldreform med betydelige toldforhøjelser og samtidig en omfattende ændring af importsystemet, der bl. a. indeholdt en ændring i de varekategorier, hvori importvarerne tidligere inddeltes. Endvidere blev valutakurserne (agioerne) fastsat på et sådant niveau, at den danske klipfisk ikke blev konkurrencedygtig over for tilsvarende varer fra f. eks. dollarområdet og europæiske lande, der er tilsluttet den såkaldte *Haagklub*, d. v. s. England, Vesttyskland, Frankrig og Benelux-landene. Eksporten af klipfisk herfra til Brasilien har da også siden været helt standset. I den allerseneste tid er der imidlertid foretaget en ændring i nævnte agiofastsættelse, således at den danske klipfisk formentlig på ny skulle blive nogenlunde konkurrencedygtig.

Eksporten af fiskeriprodukter til *Czechoslovakiet* har i den forløbne del af den nu-gældende handelsaftales løbetid kun været ganske ringe, og på grund af manglende vareleverancer fra czechoslovakisk side, herunder særlig af valseværksprodukter, har Czechoslovakiet nu fuldt udnyttet den i aftalen omhandlede svingkredit, således at det i den allersidste tid, af hensyn til betalingsbalancen, har været nødvendigt at holde igen på den danske eksport, herunder også af fisk og fiskevarer. Såfremt der ikke i den kommende del af aftaleperioden kommer forøgede leverancer fra Czechoslovakiet, eller der eventuelt sker en forhøjelse af svingkrediten, tegner mulighederne for afsætning af en væsentlig del af de i aftalen indeholdte kontingenter for fiskeriprodukter sig derfor mørkt.

Handelen med *Østtyskland*, der tidligere foregik i form af varebytteforretninger, hvori indgik betydelige kvanta fiskeriprodukter, herunder fiskekonserves, har nu i godt et års tid fundet sted i henhold til en mellem de fire danske hovederhvervsorganisationer og det østtyske handelskammer afsluttet aftale. Denne nye samhandelsform har givet anledning til en række forskellige vanskeligheder, der bl. a. har medført en

Bilag til bet. o. lovf. om ind- og udførsel af fisk.

ikke ubetydelig nedgang i salget af danske fiskeriprodukter, herunder særlig fiskefilet og fiskekonserves. Om dette beklagelige forhold vil ændre sig i den nærmeste tid, er ikke til at forudse.

Finland har i 1957 globaliseret det meste af sin import, herunder også fiskevarer. Foreløbig synes dette at have bevirket nogen nedgang i den danske eksport af fiskevarer til *Finland*.

Blandt andet på grund af fejlslagen appelsinhøst i *Spanien* har importen fra dette land været af mindre omfang end forudset ved afslutning af såvel sidste års som den nugældende handelsaftale mellem Danmark og *Spanien*.

Dette har haft til følge, at den ved aftalen fastsatte svingkredit er blevet fuldt udnyttet fra spansk side — endog efter at den, for at imødekomme stærke danske eksportønsker, er blevet forhøjet gentagne gange. Såfremt denne svingkredit skal afvikles over en kortere periode, må det — selv under forudsætning af en normal spansk appelsinhøst — ventes, at afviklingen vil vanskeliggøre eksport bl. a. af de i aftalen fastsatte kvanta klipfisk og saltfisk.

Kontingentet for fisk andrager i alt 29 200 000 kr., heraf 25 500 000 kr. til fisk fra *Færøerne*, 3 000 000 til grønlandske fisk og 700 000 kr. til fisk fra det øvrige Danmark.

Bortset fra de ovenfor nævnte lande og Frankrig, der særlig er omtalt under punkt 4, har, som ovenfor nævnt, eksporten af fisk og fiskevarer i den forløbne del af 1957 i det store og hele vist fremgang. Sammenligner man eksporten pr. oktober 1957 med eksporten på det tilsvarende tidspunkt i 1956, viser det sig således, at der havde været en fremgang på ca. 16 mill. kr. Den største fremgang viser eksporten til *Storbritannien* og til *USA*.

Til *Australien* havde Danmark for et par år siden en ret betydelig eksport, særlig af fiskefileter. På grund af skærpede australske importrestriktioner har denne eksport siden været bragt næsten fuldstændig til standsning. I de allersidste måneder er der imidlertid på ny indført lempelser i de omtalte importrestriktioner, og eksporten synes nu at være ved at komme godt i gang igen.

Endelig kan nævnes, at importen af ørreder til *Canada*, der tidligere har været

forbudt, nu er blevet frigivet, foreløbig i en enkelt stat, og dette har medført, at en ikke ubetydelig eksport er kommet i gang.

Spørgsmål 5:

Der udbedes en redegørelse for, hvorledes forholdene med hensyn til afsætningen af dansk fisk og danske fiskeriprodukter må antages at blive under forudsætning af, at vi tilslutter os henholdsvis den nordiske toldunion, den vesteuropæiske toldunion eller frihandelsområdet.

Besvarelse:

En fuldstændig besvarelse af dette spørgsmål kræver en væsentlig mere dybtgående undersøgelse end den, der hidtil er foretaget, og tilvejebringelse af yderligere oplysninger end dem, der hidtil har været tilgængelige, bl. a. med hensyn til enkeltheder i den vesteuropæiske toldunion og det påtænkte frihandelsområde.

Den nordiske toldunion.

Den foreliggende beretning fra det nordiske, økonomiske samarbejdsudvalg angående nordisk økonomisk samarbejde omfatter ikke fisk og fiskevarer, men det fremgår af beretningen, at der i samarbejdsudvalget har været enighed om, at spørgsmålet om fisk og fiskevarers inddragelse under en nordisk toldunion skal tages op til undersøgelse. Endelig har Det nordiske Råds økonomiske udvalg ved et møde i indeværende måned indstillet, at beretningen suppleres med en redegørelse vedrørende forholdet mellem et europæisk frihandelsområde og det nordiske, økonomiske samarbejde, samt at problemerne vedrørende de varegrupper (20 pct.) af den internordiske handel, der ikke er omfattet af den foreliggende beretning, nærmere belyses i forbindelse hermed.

Fiskeriministeriet er ikke i besiddelse af et ajourført materiale vedrørende produktions- og afsætningsvilkårene, herunder priser, produktionsomkostninger og eventuelt subsidieordninger i produktionens forskellige led i de andre nordiske lande. Den nævnte mangel på materiale medfører ikke mindst, at et for vurderingen af et for et muligt fælles nordisk marked så afgørende spørgsmål som den relative konkurrenceevne ikke vil kunne besvares på en blot nogenlunde tilfredsstillende måde.

Angående størrelsen af samhandelen mellem Danmark og de øvrige nordiske lande med hensyn til fisk og fiskevarer skal jeg tillade mig at henvise til den under punkt 1 givne besvarelse.

Da importen til *Norge* af fiskeriprodukter i alt væsentligt er fri, vil en nordisk toldunion næppe forøge den danske eksport til *Norge* væsentlig, medmindre en nordisk toldunion ville medføre, at direkte landinger blev tilladt danske fiskere i *Norge*. Derimod er der næppe tvivl om, at en nordisk toldunion vil medføre en vis forøgelse af den norske eksport af fisk og fiskeriprodukter til Danmark.

I den nugældende handelsaftale mellem Danmark og *Norge* findes følgende kontingenter for indførsel af fiskeriprodukter fra *Norge*:

Skaldyr	450 000 kr.
Østersyngel	125 000 -
Fiskehermetik	500 000 -
Fersk fisk	250 000 -
Raffineret havdyrolie	7 000 t
Rå hvalolie	15 000 -

Endelig er under „diverse“ afsat et kontingent på 125 000 kr. til f. eks. muslingekonserves, kaviarerstatning m. v.

Sammenlignes disse kontingental med de under punkt 1 anførte tal for importen fra *Norge*, vil det ses, at importen meget betydeligt overstiger disse. Dette skyldes import af her i landet liberaliseret fisk og fiskeriprodukter, heraf særlig fiskemel og ål samt saltfisk. En toldunion vil sikkert bevirke, at importen af bl. a. tillige sild vil stige noget, og at importen af hummer og rejer vil stige ret stærkt. Endelig må det påregnes, at importen af visse arter helkonserves vil stige meget betydeligt og for silde- og brislingekonserves i hvert fald medføre en stærk konkurrence for de danske konservesfabrikker.

Importen fra *Sverige* finder i øjeblikket sted inden for rammerne af det gensidige fiskekontingent i den dansk/svenske handelsaftale. Disse gensidige kontingenter er for tiden 6,5 mill. kr., hvortil kommer et kontingent på 375 000 kr. for indførsel af fiskekonserves fra *Sverige*. Ved dansk/svenske forhandlinger angående fiskesamhandelen er de pågældende kontingenter hvert år i de senere år forøget betydeligt,

og under hensyn til, at der i de seneste år rent praktisk har været en betydelig skævhed i samhandelen til fordel for den danske eksport af fisk og fiskevarer til *Sverige*, jfr. ovenfor under punkt 1, har der fra dansk side været ført en overordentlig liberal importpolitik over for *Sverige* med hensyn til fiskeriprodukter.

I forhold til *Sverige* vil Danmark ved en nordisk toldunion eventuelt kunne opnå visse, men dog sikkert ret begrænsede fordele. Således må toldunionen medføre, at man ikke som hidtil praktiseret i *Sverige* vil kunne lukke for importen af bestemte fiskesorter, når man fra svensk side skønner, at markedet er fyldt med hensyn til den pågældende fiskeart. Endelig vil de fra svensk side for et par år siden indførte særlige importafgifter på enkelte samtidig delvis liberaliserede fiskeriprodukter, herunder torskefileter, formentlig bortfalde og sikkert medføre en noget større import af disse varer. Med hensyn til torskefileter er det dog et spørgsmål, hvor stor en forøgelse der kan ventes af den danske eksport, idet man her i tilfælde af en toldunion vil møde meget stærk konkurrence fra *Norge*.

Med hensyn til importen fra *Sverige* må der i tilfælde af en nordisk toldunion forventes en vis forøgelse. Særlig følelig vil denne eventuelle merimport dog næppe blive undtagen med hensyn til svensk halv-konserves.

Med hensyn til *Finland* synes der hidtil at være nogen usikkerhed om, hvornår og i hvilket omfang dette land eventuelt vil komme med i den påtænkte toldunion. Som nævnt ovenfor under punkt 4 foregår den danske eksport af fisk til *Finland* for tiden i konkurrence med andre fiskerinationer i henhold til det i *Finland* oprettede ret lille globalkontingent for fiskeriprodukter. Da fiskeriet i *Finland* er stærkt sæsonbetonet og i det hele af mindre omfang, kan der næppe være tvivl om, at indførsel af en nordisk toldunion, der fuldt ud omfatter *Finland*, vil medføre en væsentlig forøgelse af den danske eksport til dette land af fisk og fiskevarer, medens importen herfra ikke kan antages at ville blive af nogen betydning.

Generelt gælder med hensyn til eksporten til *Norge* og *Sverige* under en eventuel nordisk toldunion, at en væsentlig forøgelse af

den danske eksport til disse lande næppe vil være forenelig med de i disse lande eksisterende mindsteprisordninger m. v.

Den vesteuropæiske toldunion.

Den danske eksport til de 6 lande, der omfattes af den vesteuropæiske toldunion, udgør ca. $\frac{1}{3}$ af den danske fiskeeksport, og det er derfor naturligt, at der fra det danske fiskerierhvervs side ses med nogen bekymring på muligheden for dannelsen af et europæisk fællesmarked uden dansk deltagelse, såfremt der ikke tillige dannes et frihandelsområde omfattende de øvrige eller størstedelen af de lande, der er medlemmer af OEEC, og omfattende også handelen med fiskeriprodukter.

Hvorledes afsætningsforholdene for danske fiskeriprodukter ville blive i tilfælde af dansk tilslutning til det nævnte fællesmarked, er det ikke muligt at udtale sig om med nogen sikkerhed på grund af den uklarhed, der stadig er til stede, bl. a. med hensyn til de nærmere enkeltheder i den fællespolitik, der inden for fællesmarkedet påtænkes gennemført på landbrugsområdet, herunder for fiskeriet. Såfremt denne fælles politik ikke bliver alt for restriktiv, er der dog næppe tvivl om, at den danske eksport af fiskeriprodukter til „de 6“ vil kunne øges væsentligt ved en dansk tilslutning til fællesmarkedet med heraf følgende bortfald af de nu eksisterende kvantitative restriktioner og af de meget betydelige toldsatser på fiskeriprodukter, der findes i flere af de i fællesmarkedet deltagende lande. Selv om der endnu ikke foreligger nogen klarhed over, hvorledes den fælles landbrugspolitik vil blive, er der dog imidlertid næppe tvivl om, at denne vil antage en restriktiv karakter og vil forudsætte en indblanding fra statsmagtens side af væsentlig større omfang, end det for tiden er tilfældet her i landet, og dermed også nødvendiggøre en væsentlig videregående lovgivning i denne henseende end den, der hidtil har eksisteret her.

Som et led i de påtænkte landbrugsordninger er bl. a. i visse tilfælde tænkt indført et system med minimumspriser, således at et land vil kunne hindre import af f. eks. fiskeriprodukter til priser, der ligger under prisniveauet på tilsvarende produkter i det pågældende land. Jeg gør imidlertid opmærksom på, at et sådant system muligvis ikke

vil ramme eksporten af dansk fisk så hårdt som eksporten af fisk fra flere andre lande, idet den danske fisk formentlig kvalitetsmæssigt i det store hele ligger højere end den fisk, der landes i de lande, der er tilsluttet fællesmarkedet.

Ved overvejelse af eventuelle fordele ved en dansk tilslutning til det europæiske fællesmarked, for så vidt angår afsætningen af fiskeriprodukter, må man imidlertid også være opmærksom på de konsekvenser, en dansk tilslutning vil kunne få for vor afsætning af fiskeriprodukter til landene uden for fællesmarkedet, herunder f. eks. til Storbritannien, der er vor største aftager og i det store og hele har liberaliseret importen af fisk, samt til Sverige, der også, som det vil fremgå af oversigten under punkt 1, er en af vore største aftagere. At udtale noget herom med sikkerhed er ikke muligt, men det kan dog næppe undgås, at en tilslutning til fællesmarkedet vil få uheldige konsekvenser for hele vor samhandel med disse lande og dermed også for handelen med fisk, idet medlemskab af den vesteuropæiske toldunion efterhånden vil medføre, at vor import i væsentligt omfang henlægges til de andre medlemslande med en nedgang i importen fra de udenforstående lande til følge.

For en ordens skyld henleder jeg endvidere opmærksomheden på de konsekvenser, en tilslutning til fællesmarkedet kan få med hensyn til adgangen til fiskeri på dansk søterritorium for fiskere, der er hjemmehørende i et af de lande, der er medlem af nævnte fællesmarked, og med hensyn til de pågældende udenlandske fiskeres benyttelse af danske havne m. v.

Frihandelsområdet.

Hvis frihandelsområdet skabes, og under forudsætning af, at dette kommer til at omfatte landbrugsvarer, herunder fisk, vil de fordele for fiskeeksporten, som en tilslutning til fællesmarkedet sikkert vil frembyde, være til stede i endnu større omfang, idet frihandelsområdet foruden landene inden for den europæiske toldunion formentlig vil komme til at omfatte andre betydelige aftagere af danske fiskeriprodukter som Storbritannien, Sverige, Schweiz og Østrig. Forinden der foreligger en afgørelse med hensyn til, hvor mange af de

inden for fællesmarkedet gældende regler der vil blive overført til frihandelsområdet, kan man ikke have nogen mening om, i hvor stort et omfang de ulemper, som en dansk tilslutning til fællesmarkedet må antages at medføre for fiskeriet i Danmark, også vil være til stede i tilfælde af en dansk tilslutning til frihandelsområdet, men der er næppe tvivl om, at man fra de i fællesmarkedet deltagende landes side vil lægge et stærkt pres på de i frihandelsområdet deltagende lande, for at reglerne for de to områder bliver så ens som muligt. De sidste forhandlinger i OEEC synes også at tyde herpå.

Endnu er det som bekendt ganske usikkert, om landbrugsvarer, herunder fiskeriprodukter, overhovedet bliver medtaget i et eventuelt frihandelsområde, men selv om dette sker, vil der, lige så lidt som inden for den europæiske toldunion, næppe i den nærmeste fremtid blive tale om en virkelig fri handel med fisk inden for området, og det forekommer mig mest sandsynligt, at der i hvert fald i en overgangsperiode vil blive tale om en „dirigeret“ handel ligesom inden for toldunionen med den ret vidtgående lovgivning, som vil være en forudsætning herfor.

Oluf Pedersen.

/ J. Nørgaard.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

Bilag 2.

Fiskeriministeriet.

København, den 23. november 1957.

I skrivelse af 20. november 1957 har det ærede udvalg i tilslutning til udvalgets skrivelse af 7. november 1957 forelagt mig følgende spørgsmål vedrørende det til behandling foreliggende forslag til lov om ind- og udførsel af fisk:

„Yderligere oplysninger om den såkaldte Haagklub udbedes. Kan Danmark indmelde sig i denne, og vil der i så fald være nogen fordel derved?“

Til dette spørgsmål skal jeg meddele følgende besvarelse:

I bestræbelserne for at multilateralisere Brasiliens udenrigshandel etableredes i august måned 1955 den såkaldte Haagklub mellem Brasilien på den ene side og Storbritannien, Vesttyskland og Holland på den anden side. Den oprindelige aftale tog i første række sigte på at tilvejebringe en ordning til nedbringelse af den betydelige gæld, som Brasilien havde pådraget sig til de pågældende lande, og der blev samtidig af hensyn til fortsættelsen af den normale samhandel åbnet ret betydelige kreditter i Brasiliens favør i de enkelte europæiske deltagerlande. Ved en række enslydende bilaterale aftaler er Østrig, Italien, Belgien-Luxembourg og Frankrig senere tilsluttet den oprindelige Haagklub. Efter de trufne aftaler kan alle betalinger fra Brasilien til Haagklubbens medlemslande effektueres i hvilken som helst af de deltagende landes valutaer.

Efter det eksisterende brasilianske importsystem udbydes den til betaling af importen fornødne valuta på valutaauktioner, hvor udbuddets størrelse bestemmes af den til enhver tid disponible mængde af vedkommende lands valuta, og for Danmarks vedkommende har disponibiliteten

gennemgående været rigelig på grund af vore konstante, ret betydelige kaffekøb, der andrager ca. 85 pct. af vort samlede kaffeindkøb. For de til Haagklubben tilsluttede lande udbydes valutaen derimod i et hidtil utilstrækkeligt omfang under betegnelsen ACL-\$ („dollars“ til brug i det begrænsede konvertibilitetsområde), og disse „dollars“ kan benyttes til import i ethvert af de til Haagklubben tilsluttede lande, hvilket især har vist sig at være til fordel for Storbritannien, hvis eksport til Brasilien er steget meget kraftigt, medens de andre Haagklub-landes eksport er stagneret eller har været faldende.

Fra brasiliansk side har der til stadighed været udvist interesse for en udvidelse af antallet af deltagere i Haagklubben, idet en sådan udvidelse ville medføre en større frihed i valget af de lande, hvori indkøb kan foretages for de fra Brasiliens eksport især af kaffe hidrørende indtægter. I slutningen af 1956 og begyndelsen af 1957 førtes mellem Brasilien og Danmark, Finland, Norge og Sverige separate forhandlinger med henblik på at få de enkelte skandinaviske lande til at indtræde i Haagklubben. Forhandlingerne afsluttedes dog, uden at dette brasilianske ønske gik i opfyldelse, men ønsket vil sikkert fortsat være til stede, og det kan heller ikke forventes, at der fra de øvrige medlemslandes side vil blive lagt hindringer i vejen for Danmarks eventuelle indmeldelse i Haagklubben, idet disse lande vil have en positiv interesse heri.

Fra dansk side har man imidlertid ikke hidtil kunnet se nogen fordel ved en sådan indmeldelse. I modsætning til de oprindelige Haagklub-lande har Brasilien ikke gæld til Danmark, og man finder det fra dansk side mere ønskeligt, at vor betydelige kaffe-

import fra Brasilien udelukkende giver Brasilien adgang til indkøb af varer i Danmark, i stedet for at Brasilien eventuelt skulle kunne anvende disse indtægter til gældsbetalinger til eller import fra de andre Haagklub-lande.

Endvidere skal bemærkes, at Brasiliens bilaterale handelspartnere som f. eks. Danmark har været stærkt favoriseret af de kurser, der er blevet noteret på de brasilianske valutaauktioner, idet disse forud for den nye brasilianske toldreform ofte kun androg ca. halvdelen af de for ACL- og US-\$ noterede kurser. Denne kursudvikling begunstigede i meget høj grad afsæt-

ningen af danske varer, herunder klipfisk, i Brasilien, og selv om de i den senere tid indførte brasilianske reformer har formindsket kursfordelen, eksisterer denne stadig, og det ser ud til, at en større kursfordel nu igen kan opnås, efter at man fra brasiliansk side har ændret den politik, hvorved man gennem en indsnævring af kursfordelen søgte at gøre bevarelsen af de bilaterale handels- og betalingsaftaler mindre tiltrækkende for de af Brasiliens handelspartnere, der endnu har sådanne aftaler.

Der består således fortsat for Danmark fordele ved ikke at være tilsluttet Haagklubben.

Oluf Pedersen.

/ J. Nørgaard.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.
